

[Klim Behnke]

nogle flere penge. Man stiller ikke krav, og de krav, som IMF ganske fornuftigt havde formuleret, ønsker man ikke at følge op, fordi et af kravene f.eks. var, at man skulle privatisere lidt på Færøerne, og det er jo virkelig ideologisk gods, hvis man er socialdemokrat. For lige så vel som man er modstander af, at der privatiseres i Danmark, vil man aldrig kunne få sig selv til at stille det krav over for Færøerne, at man skulle gennemføre nogle privatiseringer, på trods af at det var et af de idealistiske krav, IMF havde stillet.

Så de, der ikke viser færingerne tillid, er dem, der bare udsteder gavechecks i stedet for at indgå i realistiske forhandlinger om at få tingene bragt på fode. Og det går jo galt. Sidste gang, vi beskæftigede os med sagen – det var for et par måneder siden – regnede man med, at underskuddet på de offentlige finanser på Færøerne ville være under 100 mio. kr. Nu er det over ½ mia. kr. Det er det skred, der er sket, fordi man ikke følger de anvisninger, IMF har givet.

Så siger fru Sonja Mikkelsen, at regeringen gør, hvad den kan. Ja, ja, det gør den, og som det fremgår af udtalelserne fra lagmanden, fru Marita Petersen, i går, forventer hun, at den regering, der er nu, vil vise meget større forståelse for Færøernes økonomiske problemer. Det vil på godt dansk sige, at den regering, der sidder nu, har lidt lettere ved at få skrevet checken under end den regering, der sad før. Sådan er det urimeligt at behandle den danske befolkning, som skal betale regningen. Hvis det var fru Sonja Mikkelsen og Socialdemokratiet, der betalte pengene, måtte man for min skyld gerne sende dem af sted. Men det er på danskernes vegne, man udsteder alle disse dækningsløse checks.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 8 (FP) stemte for, 116 (S, KF, V, SF, CD, RV og KRF) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 201:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Hjemmel til at yde hel eller delvis friplads til skolefritidsordninger samt udskydelse af redegørelse om styrelsen af kommunernes skolevæsen).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen).

(Fremsat 24/2 93. Første behandling 12/3 93. Betænkning 27/4 93).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget om en ny affattelse af § 1, § 1 i den nye affattelse og §§ 2 og 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 76:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, af lov om gymnasiet m.v. og af lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (Frit skolevalg).

Optaget af Bertel Haarder (V) og Eva Møller (KF).

(Fremsat 29/10 92. Taget tilbage 11/2 93 af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). Optaget 11/2 93 af Bertel Haarder (V) og Eva

Møller (KF). Første behandling 24/11 92. Betænkning 27/4 93).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Hanne Severinsen (V):

Når vi har ønsket at få denne sag ned i folketingsalen, er det, fordi vi ønsker, at Folketinget skal tage stilling til, om man foretrækker den rene vare, nemlig frit skolevalg, eller om man vil som regeringen: bare give en mulighed for, at ministeren kan give dispensation i sager, hvor man måske kunne skønne, at det var rigtigt, at man fik lov til at gå i en anden skole.

Vi synes, det i allerhøjeste grad er forkert, at det skal foregå over ministerens bord. Enten skal der være frit skolevalg, eller også skal der ikke være det. Denne mellemtning synes vi er en uskik; det vil medføre en masse sager, det vil medføre en masse skrivebordsarbejde, og kommunerne vil ikke vide, hvor de står, for de vil ikke vide, hvordan ministeren vil administrere. Så jeg håber, at vi ved at lægge dette lovforslag frem i folketingsalen alligevel kan få nogle med på, at det er bedre at sørge for, at det er en ret, borgeren har, frem for at det er en ret, ministeren har.

Eva Møller (KF):

Jeg kan naturligvis fuldt ud bakke det op, som Venstres ordfører, fru Hanne Severinsen, sagde, og sige, at når vi har ønsket at opretholde lovforslaget, er det, fordi vi i Det Konservative Folkeparti ønsker at sætte mennesket over alt. Og det vil sige, at vi ønsker, det skal være en ret for det enkelte individ selv at kunne bestemme. Vi mener ikke, det er rimeligt, at det skal være ministeren, der skal kunne dispensere, eller at kommunerne skal kunne nægte individer retten til at vælge den skole, som de selv foretrækker, fordi der tilfældigvis går en kommunegrænse et eller andet sted.

Vi mener, at det vigtigste er, at vi sætter individet i centrum, og derfor ønsker vi lovforslaget og dermed individets ret til selv at vælge skole bevaret.

Jan Køpke Christensen (FP):

Som Fremskridtspartiet tidligere har meddelt, er vi naturligvis af den opfattelse, at dette lovforslag ikke er vidtgående nok. Og vi kan naturligvis slet ikke gå ind for regeringens lovforslag nr. L 270. Vi er af den opfattelse, at dette område skal være frit. Vi skal have et såkaldt billetssystem indført, så de økonomiske midler følger de enkelte elever, uanset hvor i landet de går i skole.

Vi mener som sagt, at dette forslag langtfra er vidtgående nok. Vi må have et reelt frit skolevalg, og som vi tidligere har fremført, kan det kun indføres ved, at vi prøver at indføre en helt ny struktur på dette område med et billetssystem, som vi også vil foreslå.

Men vi må erkende, at forslaget naturligvis går i den rigtige retning. Derfor støtter vi dette forslag, men ikke regeringens forslag.

(Kort bemærkning).

Else Marie Mortensen (S):

Den socialdemokratiske gruppe føler, at de ønsker, der har været fra individet om at have mulighed for at gå i skole på tværs af kommunegrænser, er fuldt tilgodeset med det lovforslag om folkeskolen, som forventes vedtaget med baggrund i et særdeles bredt flertal i Folketinget i indeværende samling.

Jeg vil da også lige henlede opmærksomheden på, at stort set alle de kommentarer, der ligger til præcis dette lovforslag, fraråder vedtagelsen.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Hvis fru Else Marie Mortensen virkelig mener, at regeringens forslag fuldt tilgodeser de hensyn, som vi ønsker tilgodeset med vores forslag om frit skolevalg, så vil jeg da godt spørge undervisningsministeren: Betyder det, at han har tænkt sig at administrere på en sådan måde, at der reelt altid siges ja? For så er det jo rigtigt nok.

(Kort bemærkning).

Else Marie Mortensen (S):

Jeg bliver nødt til lige at korrigere fru Hanne Severinsens referat af min kommentar. Jeg refererede til, at jeg mener, at forslaget om folke-

[Else Marie Mortensen]

skolen tilgodeser individets ønsker om frit skolevalg, ikke oppositionens lovforslag.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Hvis man på forhånd her fra talerstolen har sagt, at alle, der søger ministeren om en godkendelse af, at man går i en anden skole end den, der er ens kommuneskole, altid får ja, så vil jeg indrømme, at man sådan set har indført frit skolevalg. Men så synes jeg i hvert fald, at man bør gøre opmærksom på det. Det vil vi i hvert fald gøre. Og jeg synes, det kunne være interessant. Men så synes jeg også, at regeringen burde stemme for vort forslag, for det er jo det, det går ud på.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg skal blot for god ordens skyld gøre ikke alene fru Else Marie Mortensen, men også de øvrige medlemmer af Tinget opmærksom på, at vores lovforslag jo ikke alene omfatter frit skolevalg på folkeskoleområdet, men også på alle de øvrige områder. Og det gør man jo i hvert fald intet ved ved at vedtage det lovforslag, som undervisningsministeren har fremsat på folkeskoleområdet.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg kan godt forstå, at de partier, som har ønsket at opretholde dette lovforslag, gerne har villet markere deres holdning og deres stilling. Men sandheden er jo, at der hverken under den tidligere regering eller under denne regering har været flertal for forslaget.

Derfor har denne regering valgt at sige – og heldigvis med tilslutning fra store dele af Folketinget – at vi for folkeskolerådets vedkommende indfører en bestemmelse, der bebyrder ministeren til at fastsætte en nærmere regel om, at en elev i særlige tilfælde kan optages eller forblive i en skole i en anden kommune end bopælskommunen.

Det har vi været enige om løste det akutte problem. Men at gå videre har der ikke været flertal for, og det er der heller ikke i dag.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg synes stadig væk, det er en uklarhed for borgerne, at man bare ved, at i »særlige tilfælde« kan man få lov. Hvad er »særlige tilfælde«? Det er de sager, der kommer op i aviserne, går jeg ud fra. Eller hvad? Der har jo været nogle eksempler i aviserne, og jeg går ud fra, at regeringen med sit forslag måske vil løse nogle af de problemer. Men jeg synes ikke, at det er særlig betryggende for borgerne, at de bare ved, at der er tale om »særlige tilfælde«, og at det så er regeringen, der ellers beslutter, hvad »særlige tilfælde« er.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Nu betragter jeg undervisningsministeren som en rigtig flink person, som også vil besvare de spørgsmål, der bliver stillet, og jeg synes, det var et rimeligt spørgsmål, der kom fra fru Hanne Severinsen: Vil regeringen efterleve, at det bliver et reelt frit skolevalg, eller vil regeringen ikke? Eller rettere: Vil ministeren efterleve det?

Som sagt ved jeg, at ministeren normalt altid ser venligt på de problemer, der er rundt omkring netop med hensyn til frit skolevalg – det er i hvert fald noget, som ministeren har udtalt – så jeg håber, at ministeren fra talerstolen her i dag under andenbehandlingen vil bekræfte, at det også bliver tilfældet, altså at man ser positivt på at få et reelt frit skolevalg.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Til de sidste to spørgsmål skal jeg gentage, at jeg ikke er tilhænger af, regeringen er ikke tilhænger af, at etablere det frie skolevalg, som det foreliggende forslag lægger op til. Jeg tror, at de partier, der udtalte sig under den tidligere regering, også ved den lejlighed klart gav udtryk for, at det var man ikke tilhængere af.

Men jeg glæder mig over, at vi under forhandlingerne om folkeskolelovforslaget var enige om den formulering, der sikrede, at vi undgik en række af de urimelige sager, hvor kommuner ikke kunne blive enige om at give elever i særlige tilfælde, hvor det var oplagt, mulighed for at forblive i en skole i en anden kommune i forbindelse med eventuel flytning.

Bertel Haarder (V):

Jeg synes ikke, at undervisningsministerens

[Bertel Haarder]

begrundelse for at afvise forslaget er særlig overbevisende. Begrundelsen lød på, at der jo heller ikke var flertal for det før regeringsskiftet. Men det var undervisningsministerens egen skyld, for hvis han havde støttet det, havde der jo været flertal for det. Så det synes jeg er en svag begrundelse.

At Socialdemokratiet er imod at afbureauokratisere og skabe frihed for borgerne i forhold til de offentlige apparater, overrasker ikke, men det overrasker, at Det Radikale Venstre, CD og Kristeligt Folkeparti ikke er enige med de borgerligt-liberale partier om at sætte borgerne først. Det er jo det, det drejer sig om her. Borgerne først. Borgerne forud for systemet, borgerne forud for apparatet.

Og det er altså meget mærkeligt, at undervisningsministeren og hans parti ikke kan støtte det. Når nu han har fået ministerposten, har han jo argumenter over for Socialdemokratiet. Så burde det vel være muligt at få dette helt naturlige frihedssyn til at trænge igennem, som er så helt i Jørgen Jørgensens ånd og i K. Helveg Petersens ånd og alle de ånder, som Det Radikale Venstre normalt påkalder sig. Hvad er det dog, der gør, at man her foretager dette knæfald?

Jeg vil godt spørge undervisningsministeren helt konkret: Hvis der nu er et forældrepar, som enten på grund af transportmuligheder eller på grund af børnenes gode venner eller på grund af, at de bedre kan lide en skole i nabokommunen, ønsker deres barn i denne skole i nabokommunen, og hvis skolen i nabokommunen siger: Det er i orden, vi har plads, og hvis det ikke koster mere for det danske samfund, med hvilken ret vil undervisningsministeren så afvise det? Det var jo det, der blev spurgt om, og som der ikke blev givet svar på: Kan vi være sikre på, at i alle sådanne tilfælde, hvor det ikke koster samfundet noget, og hvor skolen siger o.k., vil ministeren sige ja til det? Det synes jeg vi skal have et svar på. Og hvis svaret er bekræftende, så spørger jeg: Hvorfor så ikke skrive det i loven?

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

På Det Radikale Venstres vegne vil jeg også meget gerne have lov til at påkalde mig Jørgen Jørgensens ånd og i øvrigt alle mulige andre ånder, men når vi taler om frihed, så er det alt-

så ikke altid frihed fra noget, men frihed til noget.

Når det drejer sig om undervisning, ligger der i meget høj grad en forpligtelse til at gå ind i skolens liv, og det kan vi ikke fastholde, hvis man i alle tilfælde må fravælge skolen. Det er kun i de særlige tilfælde.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg er fuld af taknemmelighed over, at hr. Bertel Haarder påkalder den Jørgen Jørgensens ånd ved adskillige lejligheder. Det vil jeg huske at bruge ved anden lejlighed.

Men jeg vil svare på det rejste spørgsmål om, hvorfor Det Radikale Venstre som regeringsparti ikke kunne – forstod jeg på hr. Bertel Haarder – overtale et andet regeringsparti, Socialdemokratiet, til at være enig med os. Jamen det havde vi ikke brug for. Det forslag, vi behandler her, er regeringen enig om.

Og så vil jeg gerne udbygge det for mit eget vedkommende ved at gentage, hvad jeg sagde under førstebehandlingen under den tidligere undervisningsministers forslag – og da stod jeg jo som partirepræsentant: Vi anser tanken om at udvikle skolen som lokalt kulturcenter som noget meget væsentligt, når vi taler om udvikling af folkeskolen. Det betyder, at man må samle kræfterne, skabe et miljø i det lokale samfund ved at styrke fællesskaberne, og det gør man ikke, hvis børnene skal farte fra den ene ende af landet, havde jeg nær sagt, til den anden. Nej, vi skal tilskynde til samling omkring skolen.

Men i det forslag til folkeskolelov, der foreligger – og det glæder jeg mig selvfølgelig over at vi er enige om – lægger vi op til, at i alle de tilfælde af oplagte urimeligheder, som hr. Bertel Haarder jo kender fra sin ministertid, kan vi dér, hvor kommunerne ikke kan blive enige om at finde en rimelig, frivillig fornuftig aftale, sætte ind med regler, som sikrer, at vi tilgode-ser børnenes og forældrenes interesser.

Men det kan ikke opfattes sådan, at man ved enhver lejlighed skal have den ret. Det er i særlige tilfælde, og vi ved faktisk godt, hvad der er tale om.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg synes undervisningsministeren stiller et skræmmebillede op om, at hvis der var et frit

[Hanne Severinsen]

skolevalg, så ville alle suse rundt på alle mulige skoler. Det vil de ikke. Faktisk har vi jo haft frit skolevalg inden for kommunerne, og det har vist sig, at de fleste ønsker – som også undervisningsministeren – at man bakker op om den lokale skole. Derfor er det netop kun nogle få tilfælde.

Det er dér, vi er meget interesserede i at vide, hvad »oplagte urimeligheder« er. Er det kun noget med kilometerne, eller kan det også, som den tidligere undervisningsminister var inde på, være spørgsmålet om, at man måske har alle sine kammerater et sted og har været glad for skolen, og så er man flyttet, men man føler, at det ville være rart at blive gående i den samme klasse, og det i øvrigt ikke koster samfundet noget? Er det også en oplagt urimelighed?

Vi vil gerne have præciseret så nogenlunde, hvad »oplagte urimeligheder« er, for det er meget vigtigt for borgerne. Derved kan de nemlig vide, om det kan betale sig at søge hos ministeren, eller om de lige så godt kan lade være.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Jeg er ligesom fru Hanne Severinsen noget rystet over svaret, bl.a. fordi man med det svar, undervisningsministeren gav, lige så godt kunne afskaffe enhver skolefrihed i landet. Nu kan jeg forstå, at skolen som kulturcenter er blevet en slags tempel, som man skal tvinges til at tilbede, uanset om man kan lide det eller ej. Må vi ikke godt få en ordentlig begrundelse? For den, undervisningsministeren kom med, går altså ikke.

Hvorfor ikke forbyde alle friskoler? Hvorfor ikke forbyde frit skolevalg inden for kommunegrænsen, som fru Hanne Severinsen spurgte om? Altså, lever vi i et frit land, eller lever vi ikke i et frit land? Skal ministeren bestemme, hvor forældres børn skal gå, eller skal ministeren ikke bestemme det? Det er altså en ret fundamental sag. Det er en prøvesten på, hvem det er, der mener noget med, at den offentlige sektor er til for borgernes skyld, og hvem der ikke mener noget med det.

Undskyld, jeg siger det, men somme tider er mindre sager i deres store enkelhed meget gode prøvestene på, hvem der mener noget med, at borgerne skal først – foran systemet, foran

institutionerne – og hvem der mener, at det er den offentlige sektors interesser, der skal gå forud. Jeg synes ikke, undervisningsministeren svarede på det.

Det er en lille sag, det erkender jeg, men det er en lille sag, som er ganske tankevækkende, også fordi regeringen på en række andre områder, bl.a. på børnepassningsområdet, har ting til behandling i dag, som er ret så rystende, som betyder afmodernisering, nybureaukratisering, ny indførelse af refusionsordninger osv.

Alt det, som vi har forsøgt at kæmpe os ud af, skrider vi nu tilbage i, og det synes jeg egentlig at især Det Radikale Venstre skulle prøve at være bolværket imod. Og så kommer der her en begrundelse fra ministeren, som er mere socialdemokratisk end en socialdemokratisk minister – tror jeg – kunne drømme om at komme med. Så kunne vi ikke få en lidt bedre begrundelse, om ikke andet?

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg er glad for, at hr. Bertel Haarder erkender, at dette er en lille sag – for at citere ham selv. Derfor er der vel heller ikke grund til at svinge sig lige så højt op, som hr. Bertel Haarder fik gjort her.

Men jeg vil sige, hvis det kan være nogen betryggelse, at når vi skal udforme de nærmere bestemmelser i forbindelse med udmøntningen af folkeskolelovforslaget, skal jeg gerne forelægge det for ordførerne og drøfte det med dem, sådan at vi søger den bedst mulige fortolkning af det, vi i øvrigt har været enige om.

Når man taler om frihed, er det jo ikke altid frihed til hvad som helst. Sådan opfatter jeg ikke frihedsbegrebet. Og jeg tror i øvrigt ikke, at vi på nogen måde skal blande os i, hvordan man i de enkelte kommuner i øvrigt ønsker at tilrettelægge det.

Når jeg her argumenterer for og måske næsten slår et slag for tanken om at udvikle skolen som lokalt kulturcenter, så ved jeg selvfølgelig godt, at det aldrig har været hr. Bertel Haarders stærke ønske, at man skulle præcisere betydningen af det begreb i forbindelse med skolen. Men det synes jeg altså er meget væsentligt. Det kræver samling, opslutning, etablering af fællesskaber omkring skolen, og derfor skal vi sørge for, at skolerne ligger som centrale steder i lokalsamfundet, som samlingssteder. Og det mener jeg ikke vi gør, hvis vi går den vej, som dette forslag lægger op til.

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Ja, vi ser jo ofte, at de såkaldte små sager er dem, der tager tid. Det er det samme i kommunalbestyrelserne, hvor jeg for øvrigt også sidder; det er gerne de små sager, man kan få en hel del debat om. Men det er jo naturligtvis, fordi det er en lille sag umiddelbart set, men for den enkelte familie, den enkelte elev, kan det være en stor sag, og det tror jeg vi alle sammen er klar over.

Jeg er glad for, at ministeren nu vil drøfte netop dette område med forligspartiernes ordførere, når vi når til den nærmere udformning af den nye folkeskolereform. Vi må have en klarhed over de ting, der trænger til klarhed. Jeg synes, der er mange mangler i det her.

Ministeren var inde på, at vi ikke skulle blande os i den enkelte kommunes administration af sagerne osv. Som også hr. Bertel Haarder var inde på, mener jeg faktisk, at det netop må være Folketinget, der i en sådan sag klart og tydeligt tilkendegiver, at der skal være den størst mulige personlige frihed for det enkelte individ også med hensyn til valg af skole.

Så jeg er ikke enig med ministeren i, at der i kommunerne – og dér kan jeg forstå at Venstre heller ikke er enig – skal finde en decentralisering sted. Jeg mener faktisk, at det skal centraliseres, således at det er ens for alle elever rundt i landet og ikke kun i visse kommuner, der kan acceptere ordningen.

Så jeg mener stadig væk, der er et stort hængparti her, selv om det umiddelbart ser ud som en lille sag.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Undervisningsministeren tager meget fejl, hvis han tror, at Venstre er meget imod, at man har et fællesskab, og at man har skolen som kulturcenter. Det synes vi er meget fint. Men vi har altså den opfattelse – og det er også derfor, vi er meget varme tilhængere af friskoler – at fællesskab er noget, som opstår i én selv; det er ikke noget, man skaber ved tvang.

Når det nu har fungeret så udmærket med frit skolevalg inden for kommunerne – og det har det jo faktisk – og det i virkeligheden har vist sig, at det var marginalt, hvor mange der ønskede at komme et andet sted hen, hvorfor

skulle vi så ikke for de ganske få mennesker sige: All right, det er en menneskeret at ville noget andet?

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Til ministeren og til regeringen vil jeg godt sige, at denne sag jo ikke kan ses isoleret. Der er tale om, at der er fremsat en række forslag, og der arbejdes på at gennemføre en række foranstaltninger med henblik på at give borgerne frie valg. KV-regeringen fik da gennemført frit sygehusvalg – det kan man i øvrigt ikke kalde en lille sag. Man kan heller ikke kalde det en lille sag, hvis vi får frit skolevalg, frit valg af børnepasning, frit valg af skolefritidsordning, frit valg af hjemmehjælpsordning osv.

Dette her skal ses i en større sammenhæng, og det er et spørgsmål om at modernisere og afbureaukratisere hele vores offentlige sektor og give borgerne de valgmuligheder, som de ønsker. Det er et spørgsmål om, at nu skal vi til at se bort fra nogle gammeldags, stive kommunegrænser, som man ikke kan bevæge sig hen over, hvad angår offentlig service. Det er det, det handler om, og det er i tidens ånd.

Regeringens afvisning og flertallets afvisning af forslag af denne art tyder jo på, at man lever i en fortid, som for borgernes vedkommende for længst er forbi.

(Kort bemærkning).

Else Marie Mortensen (S):

Jeg skal gøre det kort.

Jeg må indrømme, at jeg ligesom den radikale ordfører, fru Dorit Myltoft, finder det en lille smule anstrengende, når hr. Bertel Haarder i mange tilfælde forsøger at tage patent på, hvad ånden i Jørgen Jørgensen og Grundtvig og mange andre gode tænkere har været. Jeg vil godt have lov til at understrege, at jeg bestemt ikke føler mig i uoverensstemmelse med ånderne.

Nu er det jo ikke sådan, at vi her har mulighed for at blive korrigeret af ånderne; vi er nødt til at bruge vores egne åndsevner og ånder til at forsøge at fortolke ud fra vores ideologi. Jeg er meget enig med fru Dorit Myltoft, når hun påpeger, at frihed er mange ting. Der var engang en lærer, der sagde til mig: Frihed, hvad er det? Er det frihed for ansvar, er det

[Else Marie Mortensen]

frihed for kærlighed, eller hvad er det for noget, vi snakker om? Det synes jeg er ganske tankevækkende.

Vi går bestemt også ind for et frihedsbegreb, et frihedsbegreb for individet, men vi anerkender også, at det er en meget nøje afvejning, en meget nøje afbalancering, af frihed for individet og rettigheder og muligheder for helheden og for fællesskabet.

Endelig vil jeg gerne takke ministeren for tilsgagnet om, at vi alle sammen får lejlighed til at se bekendtgørelsen om den del af indholdet i den nye folkeskolelov, der går ud på, at hvis forældre flytter, får børnene mulighed for at blive i den skole, de kender, i deres kendte miljø med deres kendte kammerater. Og hvis der er urimeligt langt til den nærmeste folkeskole inden for kommunegrænsen, får eleverne også mulighed for at søge en folkeskole i en anden kommune.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Fru Else Marie Mortensen kom ind på, hvad frihedsbegrebet er i forhold til det, vi taler om her. Dertil vil jeg naturligvis sige, at det, hr. Bertel Haarder spurgte om, er fundamentalt: Skal staten gå forud for det enkelte individ? Jamen det er jo ikke noget nyt. Det er Socialdemokratiets ideologi. Men det er jo stort set ideologien i hele parlamentet her, at staten skal stå i første række, og først derefter det enkelte individ – også hvad denne sag angår.

Det siger jeg måske også lidt som et forsvar for Socialdemokratiet, for jeg synes, det er lidt hyklerisk, at Venstre proklamerer, at man ønsker, det enkelte individ skal foran staten. Jeg kan remse en hel masse tilfælde op fra tidligere tiders regeringer – også regeringer, hvor Venstre har været med – hvor det ikke har været tilfældet.

Så jeg mener stadig væk, at det her er et lille skridt i den rigtige retning, men det er langt fra det, Fremskridtspartiet ønsker. Vi ønsker, at det enkelte individ skal stå over statsmagten, og det er det, det reelt handler om. Det er ikke tilfældet i dette forslag, for man kunne lige så godt have gjort det fuldkommen frit for den enkelte elev.

Så er jeg godt klar over, at finansieringssystemet skal ændres, således at de økonomiske midler kommer til at følge den enkelte elev, og

ikke som det er i dag. Det kræver nogle fundamentale ændringer, som vi gerne havde set var blevet foretaget, men vi må erkende, at der ikke er flertal for det. Så må vi arbejde videre på det, og jeg er overbevist om, at også på det punkt skal vi nok få ret en anden dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1–4

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 85:

Forslag til lov om ændring af lov om gymnasi- et m.v. (Afskaffelse af betaling for fotokopier m.v.).

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.

(Fremsat 3/11 92. Første behandling 17/11 92. Betænkning 27/4 93).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænknin- gen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslage- ne og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling un- der ét.

Forhandling

Ebba Strange (SF):

Under indtryk af førstebehandlingen af det- te forslag, hvor det kom til udtryk, at Socialde- mokratiet var tilhænger af det, og under ind- tryk af at der har været kritik af det oprindelige